

Aan: de raadscommissie Algemene en Bestuurlijke aangelegenheden

Van: Burgemeester en wethouders

Datum: 10 januari 2012

Onderwerp

Discussienotitie opties maximumstelsel en criteria coffeeshops Helmond 2012

Wat leggen we u voor

Wij bieden in deze discussienotitie allereerst de nodige achtergrondinformatie in een algemeen informatief deel en zetten vervolgens in een beleidsdeel een aantal beleidsopties op een rijtje aan de hand waarvan we de discussie willen voeren met de raad(scommissie) en op basis daarvan graag de verschillende fractiestandpunten willen vernemen.

Concreet willen wij graag de voorliggende opties met u bespreken en vernemen graag uw advies over:

- a. Het maximumstelsel dat in de toekomst gevoerd zou moeten worden; welk aantal coffeeshops willen we in Helmond, nul, één, twee of meer dan twee;
- b. De criteria die gehanteerd zouden moeten worden voor de beoordeling van de geschiktheid van een locatie; zijn dat nog steeds de door de raad in 2008 vastgestelde criteria en kunt u zich vinden in ons standpunt dat de eerder door ons gekozen aanscherping om alleen coffeeshops in het Centrum en de omgeving daarvan toe te staan, wordt losgelaten;
- c. Kunt u zich erin vinden dat wij bij de verdere uitwerking van het beleid zullen afwegen of we naast de criteria ook kiezen voor het concreet aanwijzen van panden, locaties of gebieden.

Voorts willen wij graag uw advies over de volgende door ons voorgenomen besluiten:

- d. Wij wensen een terughoudende rol te spelen m.b.t. de uitvoering van het beleid; we beperken ons tot de beleidsbepaling waaronder het maximumstelsel, de te hanteren criteria en het beoordelen van en het beslissen t.a.v. vergunningaanvragen;
- e. Wij achten het wenselijk dat de coffeeshop aan de Wolfstraat onverkort gaat voldoen aan het nieuwe gemeentelijke beleid dat we vaststellen. Mocht de locatie aan de Wolfstraat niet voldoen aan het nieuwe beleid dan zal vanwege de principes van rechtszekerheid en behoorlijk bestuur wel een overgangsregeling moeten worden bepaald (1 januari 2014).
- f. Wij spreken de komende maanden met de G.G.D. en Novadic-Kentron af welke extra voorlichtings- of preventieactiviteiten van de instellingen nodig zijn, bovenop de reeds in de vergunning opgenomen voorschriften gericht op preventie en voorlichting.

Doel en inhoud notitie

In deze discussienotitie geven wij eerst de nodige achtergrond informatie (wettelijk kaders, randvoorwaarden, cijfers gebruik) en noemen we aspecten die we van belang achten om weloverwogen tot besluitvorming aangaande nieuw coffeeshopbeleid te komen. Vervolgens willen wij als eerste stap om te komen tot een nieuw coffeeshopbeleid, een aantal beleidsopties aan u ter bespreking voorleggen. Deze betreffen de keuze voor het aantal coffeeshops en de criteria die gehanteerd kunnen worden voor het oordeel over de geschiktheid van een locatie. Deze notitie is derhalve m.n. bedoeld om de raad(scommissie) de mogelijkheid te bieden om ten aanzien van de belangrijkste keuzen inbreng te hebben. Daarbij zullen we ook stilstaan bij de positie van de coffeeshop aan de Wolfstraat 124.

Daarnaast vragen we in deze notitie om in te stemmen met een aantal voorgenomen besluiten, n.l. over de rol van de gemeente, het overgangsrecht voor de Wolfstraat en voorlichting en preventieactiviteiten.

Vervolgens zullen wij op basis van de discussie en de ingenomen fractiestandpunten een uitgewerkt voorstel aan de raad voorleggen.

Als we over coffeeshop(s) spreken hebben we het over hetgeen in het kader van het strafrechtelijke gedoogbeleid onder coffeeshop wordt verstaan, n.l. een alcoholvrije horecagelegenheid waar handel in en gebruik van softdrugs plaatsvindt. Zie voor meer informatie het Algemeen informatief deel (onderdeel Opiumwet).

Aanleiding

Waarom is er nieuw beleid nodig? N.a.v. de incidenten bij de coffeeshop aan de Noord Koninginnewal 46 en een dreigingsanalyse, is deze coffeeshop tijdelijk voor 4 maanden (in 2010 en 2011) gesloten en is de Beleidsregel maximumstelsel coffeeshops Helmond 2008 ingetrokken. Met dit laatste besluit staat het coffeeshopbeleid opnieuw ter discussie. Door de intrekking is er geen beleid meer voor het maximum van 2 coffeeshops. In feite is de bestaande situatie bevroren. Aangezien inmiddels ook de vergunning van de coffeeshop aan de Noord Koninginnewal is ingetrokken, is er feitelijk nog maar 1 coffeeshop in Helmond toegestaan.

Een belangrijke vraag die bij velen leeft is ongetwijfeld of er lering is getrokken of kan worden getrokken uit hetgeen het afgelopen anderhalf jaar is voorgevallen. We zouden dat graag doen uiteraard. We weten echter niet wat er precies mis is gegaan en zullen dus met de kennis en ervaring van dit moment, moeten leven met het idee dat ook in de toekomst onzekerheid zal bestaan over de effecten van het (nieuwe) beleid en de uitvoering daarvan, hoe dat er ook uit komt te zien. Wel hebben we OM/politie om een actuele dreigings-/risicoanalyse gevraagd om een beeld te krijgen van mogelijke bedreiging of intimidatie op het moment dat er nieuw beleid is en er een of meer coffeeshops bijkomen. Uit die analyse blijkt dat er op dit moment geen informatie bekend is dat het voorgenomen beleid of een eventueel genomen besluit t.a.v. de uitbreiding van het aantal coffeeshops zal leiden tot activiteiten vanuit de criminele wereld. Deze situatie kan evenwel veranderen op het moment dat er op grond van een genomen besluit dat er een of meer coffeeshops binnen de gemeente kunnen worden gevestigd en er vergunningen worden verleend. Op dat moment zal er opnieuw informatie moeten worden verzameld. Gelet hierop zullen we in die situatie periodiek (maandelijks) een nieuwe analyse vragen.

Inleiding

Vanwege de ontstane grote moeilijkheden rondom de coffeeshop aan de Noord Koninginnewal 46 heeft de (loco-)burgemeester op 3 december 2010 besloten de Beleidsregel maximumstelsel coffeeshops Helmond 2008 met onmiddellijke ingang in te trekken. Uit een toen uitgebrachte dreigingsanalyse op grond van het 'Stelsel Bewaken en Beveiligen', volgde dat er, naast de al eerder in ernst toenemende gewelddadige incidenten die hebben plaatsgevonden op 9 juni en 30 juli 2010, een nieuwe concrete en actuele verdergaande dreiging bestond voor de verstoring van de openbare orde. Daarop is onmiddellijk ingegrepen door de sluiting van de coffeeshop te bevelen ter bescherming van de openbare orde. Inmiddels is ook de vergunning voor de exploitatie van de coffeeshop ingetrokken op basis van een BIBOB-onderzoek van het Bureau Bibob, dat is ingesteld n.a.v. het politieonderzoek m.b.t. genoemde gebeurtenissen.

Bij de intrekking van de beleidsregel is het voornemen aangegeven om het maximumstelsel, waarbij twee coffeeshops worden gedoogd, aan een heroverweging te onderwerpen. Om ongewenste ontwikkelingen, die deze heroverweging zouden kunnen doorkruisen, te kunnen voorkomen, is de beleidsregel met onmiddellijke ingang ingetrokken.

Ook landelijke ontwikkelingen zullen bij het beleid betrokken moeten worden, b.v. de afspraken in het regeerakkoord VVD-CDA over coffeeshops.

Het is goed ons te realiseren dat de gemeentelijke beleidsvrijheid beperkt is; de rijksoverheid bepaalt nadrukkelijk de kaders (zie onder Opiumwet in het Algemeen informatief deel). In 2010 is er een Taskforce voor de grote Brabantse steden ingesteld om de bestuurlijke- en justitiële aanpak van de georganiseerde misdaad te intensiveren. In dat kader wordt het aangescherpte coffeeshopbeleid van het kabinet in Brabant versneld ingevoerd.

I ALGEMEEN INFORMATIEF DEEL

Wettelijke kaders

Opiumwet

Op grond van de artikelen 2 en 3 van de Opiumwet is het bereiden, bewerken, verkopen en aanwezig hebben van zowel harddrugs als softdrugs verboden. Op grond van het zgn. opportuniteitsbeginsel kan het Openbaar Ministerie een gedoogbeleid voeren. Aan de opsporing van de verkoop van softdrugs wordt dan een lage prioriteit toegekend. E.e.a is vastgelegd in de Aanwijzing Opiumwet van het College van procureurs-generaal d.d. 2 november 2000. In deze aanwijzing wordt ook aangegeven wat onder het begrip coffeeshop wordt verstaan. Het strafrechtelijk gedogen van de verkoop van softdrugs vanuit zgn. coffeeshops is mogelijk op grond van de AHOJ-G richtlijnen. Onder voorwaarden zal in beginsel tegen coffeeshops die op grond van afspraken in het lokale driehoeksoverleg worden gedoogd, niet strafrechtelijk worden opgetreden. De afspraak in het driehoeksoverleg is nodig om enerzijds te kunnen gedogen (er wordt niet strafrechtelijk opgetreden) en anderzijds om de burgemeester in de gelegenheid te stellen bestuursrechtelijk coffeeshops toe te staan. Zie voor meer informatie bijlage 1.

Per 1 mei 2012 worden op grond van het regeerakkoord de huidige gedoogcriteria in de Aanwijzing Opiumwet aangevuld met het besloten clubcriterium en het ingezetenen criterium, met uitzondering van het maximumaantal leden van 2000. Dit betekent dat coffeeshops besloten clubs worden die uitsluitend toegankelijk zijn voor leden. Het lidmaatschap van de besloten club wordt alleen toegestaan voor ingezetenen van Nederland van 18 jaar of ouder. Per 1 januari 2013 wordt het maximumaantal van 2000 leden van kracht.

Per 1 januari 2014 wordt ook het afstandscriterium in de Aanwijzing Opiumwet opgenomen. Dit houdt in dat geen coffeeshops binnen 350 meter van middelbare scholen/middelbaar beroepsonderwijs mogen staan.

Met andere woorden ook aan deze aspecten moet worden voldaan wil er een coffeeshop (strafrechtelijk) gedoogd worden en door de gemeente worden toegelaten. We zijn hierover in overleg met de exploitant van de coffeeshop aan de Wolfstraat.

Bestemmingplan

In de jurisprudentie is uitgemaakt dat het onmogelijk is een coffeeshop op te nemen in planologische plannen, aangezien coffeeshops illegaal zijn.

Daarnaast is er jurisprudentie die bepaalt dat een coffeeshop planologisch gezien een vorm van horeca is. Zo heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat een coffeeshop begrepen kan worden onder de categorieën café en snackbar uit de planvoorschriften in een geval dat het bestemmingsplan aangaf dat onder de bestemming "centrumdoeleinden II" o.a. horeca, winkels en kantoren vielen.

Samenvattend, een coffeeshop kan alleen gevestigd worden in een pand dat de bestemming horeca heeft of krijgt. Het laatste betekent bestuurlijke instemming met wijziging van het planologische regime.

Gemeentelijk vergunningsregime

Op veel plaatsen is een lokaal coffeeshopbeleid tot stand gekomen dat voorziet in een maximum aantal coffeeshops, waarbij regulering plaatsvindt d.m.v. een vergunningenstelsel b.v. op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). In Helmond vond tot voor kort de regulering plaats via de Overlastverordening horeca- en aanverwante bedrijven 2006. In het kader van de jaarlijkse herziening van de APV is deze Overlastverordening inmiddels geïncorporeerd in de APV die op 1 december 2011 in werking is getreden.

De coffeeshop valt onder de definitie 'openbare inrichting: de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was logies wordt verstrekt of dranken worden geschonken of rookwaren of spijzen voor directe consumptie worden verstrekt of bereid, met uitzondering van een afhaalcentrum.' Het belang van gemeenten om de vestiging van coffeeshops te regelen is gelegen in de bescherming van het woon- en leefklimaat (aspect openbare orde en veiligheid). Op basis daarvan mogen voorschriften in de vergunning worden opgenomen. De vergunning is persoonsgebonden.

Handhaving

De bevoegdheid om tegen de vestiging van coffeeshops op te treden en ten aanzien hiervan beleid te voeren ligt expliciet bij de burgemeester. Op basis van artikel 174 van de Gemeentewet is de burgemeester namelijk belast met het toezicht op openbare inrichtingen en met de uitvoering van verordeningen die betrekking hebben op dat toezicht. Op grond van artikel 4:81 lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht kan een bestuursorgaan beleidsregels vaststellen met betrekking tot een aan hem toekomende bevoegdheid, m.a.w. de burgemeester is bevoegd om handhavingbeleidsregels te maken. Helmond heeft een dergelijke beleidsregel. Deze zal na vaststelling van het nieuwe coffeeshopbeleid geactualiseerd worden. Verder bekijken we of, indien voor (een) bepaalde locatie(s) een exploitatievergunning voor een coffeeshop wordt verleend of een handhavingsarrangement nodig is (beheersmaatregelen tegen c.q. ter voorkoming van overlast).

Bibob

Verder is de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) van toepassing op een vergunningaanvraag. De aanvrager wordt aan een Bibob-toets onderworpen; zo is ook de huidige exploitant van de coffeeshop aan de Wolfstraat getoetst. Dit betekent dat een onderzoek naar de integriteit van de aanvrager en andere bij de exploitatie betrokkenen wordt uitgevoerd. De Wet Bibob maakt het mogelijk om een vergunning te weigeren, indien er duidelijke aanwijzingen zijn dat de aangevraagde vergunning voor het plegen van strafbare feiten zal worden gebruikt of zal worden gebruikt om uit strafbare feiten verkregen voordelen te benutten (witwassen van zwart geld).

Randvoorwaarden in acht te nemen bij toekomstige beleidsontwikkeling

Landelijk beleid

In het regeerakkoord VVD-CDA is opgenomen dat coffeeshops besloten clubs moeten worden die alleen voor meerderjarige inwoners van Nederland toegankelijk zijn op vertoon van een clubpas (per 1 mei 2012); maximaal aantal leden wordt vastgesteld op 2000 (per 1 januari 2013). Verder komt er een afstand van tenminste 350 meter (loopafstand) tussen middelbare scholen/middelbaar beroepsonderwijs en coffeeshops (per 1 januari 2014). De minister verscherpt het landelijk beleid en ziet erop toe dat gemeenten het afstandscriterium en de overige relevante delen van het landelijk beleid handhaven.

Op 2 december 2010 heeft de minister van Veiligheid en Justitie in afstemming met 5 grote Brabantse steden besloten de bestuurlijke- en justitiële aanpak van de georganiseerde misdaad in Brabant per direct te intensiveren door de instelling van een Taskforce. Het aangescherpte coffeeshopbeleid van het kabinet wordt in de regio Brabant versneld

ingevoerd. Het nieuwe beleid is van belang voor het nieuw te formuleren coffeeshopbeleid van de gemeente.

Daarnaast heeft de ministerraad gereageerd op het rapport 'Drugs in lijsten' van de expertcommissie lijstensystematiek Opiumwet (de commissie Garretsen). Het kabinet heeft besloten om het maken van een onderscheid tussen cannabis met een laag en met een hoog THC-gehalte, over te nemen. Lijst I wordt aangepast; zware cannabis (THC-gehalte van 15% of meer) wordt op lijst I van de Opiumwet geplaatst en wordt daarmee een harddrug. In het kader van het handhavingsbeleid zullen we de gevolgen hiervan voor de handhavingsaanpak nader bekijken. Zie voor meer informatie bijlage 1.

Coalitieprogramma 2010 – 2014, Samen daadkrachtig

In het Helmondse coalitieprogramma staat over coffeeshopbeleid het volgende aangegeven: 'Ter controle op de verkoop aan jeugdigen wordt een pasjessysteem ingevoerd bij coffeeshops. Er komt geen uitbreiding van het thans door de raad vastgestelde aantal coffeeshops. Er komen geen coffeeshops in woonwijken en/of nabij gevoelige objecten.' Het nieuwe beleid zal rekening moeten houden met de wensen van de coalitiepartners.

Actuele juridische situatie n.a.v. de intrekking van het maximumbeleid

N.a.v. de incidenten bij de coffeeshop aan de Noord Koninginnewal 46 is de Beleidsregel maximumstelsel coffeeshops Helmond 2008 ingetrokken. Door de intrekking is er geen maximumbeleid meer voor het toelaten van 2 coffeeshops. Nieuwe aanvragen op grond van de Overlastverordening horeca- en aanverwante bedrijven 2006, waarbij de exploitatie onder meer bestaat uit de verkoop van softdrugs, kunnen niet meer gehonoreerd worden. Doordat in het intrekkingbesluit overgangsbeleid is opgenomen konden de 2 bij de intrekking bestaande coffeeshops blijven exploiteren. Dat gold enkel voor de desbetreffende ondernemers op de 2 bestaande locaties. In feite werd de bestaande situatie bevroren. Aangezien inmiddels de vergunning van de coffeeshop aan de Noord Koninginnewal is ingetrokken, is er feitelijk nog maar 1 coffeeshop in Helmond. Door de intrekking van die vergunning voor de coffeeshop aan de Noord Koninginnewal, is het vanwege genoemd overgangsbeleid, niet meer mogelijk om op die locatie een coffeeshop te exploiteren. De thans bestaande, gedoogde coffeeshop aan de Wolfstraat 124 komt nog steeds overgangsrechtelijke bescherming toe. De exploitant kan – in afwachting van nieuw beleid - de gedoogde verkoop van softdrugs vanuit de coffeeshop voortzetten, uiteraard met inachtneming van de geldende voorwaarden en beperkingen. Indien de huidige ondernemer de exploitatie zou stoppen of zou moeten stoppen, kan er geen nieuwe exploitatie plaatsvinden. M.a.w. dan zijn er geen coffeeshops meer mogelijk in Helmond.

Lokale (procedurele) ontwikkelingen

Vanwege de landelijke en lokale ontwikkelingen zoals hierboven geschetst en ontwikkelingen die zich (kunnen) voordoen, hebben wij na 3 december 2010 (intrekking beleidsregel maximumstelsel) tijd genomen om na te denken over het proces dat er uiteindelijk toe moet leiden dat er nieuw beleid wordt vastgesteld. Ook nu nog is de actuele situatie complex en ongewis. Het is niet eenvoudig om voor de komende jaren een consistente beleidslijn uit te zetten. Wij sluiten niet uit dat de komende tijd nog bijstelling plaatsvindt.

Er lopen ten aanzien van de coffeeshop aan de Noord Koninginnewal nog enkele procedures, n.l. tegen de tijdelijke sluiting van 4 maanden (1 december 2010) en tegen de intrekking van de vergunning (11 maart 2011). In de procedure bij de rechtbank ingesteld door omwonenden tegen de verleende vergunning (27 april 2010) is de gemeente in het gelijk gesteld (beroep ongegrond 15 juli 2011).

Regionale ontwikkelingen

In opdracht van het Regionaal College onderzoekt momenteel de werkgroep Kortmann de voor- en nadelen van het vasthouden/loslaten van de zogenaamde nuloptie inzake spreiding van coffeeshops in de regio en de consequenties van invoering van de wietpas. Inmiddels is een drietal scenario's uitgewerkt en aangeboden aan de bestuurlijke werkgroep

softdrugs. Momenteel inventariseert de werkgroep de wensen van de 21 regiogemeenten. Wij verwachten niet op korte termijn besluitvorming, laat staan dat er op korte termijn besluiten komen van individuele gemeenten om coffeeshops toe te staan. Wij willen de regionale ontwikkelingen goed volgen en vinden dat er op regionaal niveau een regierol nodig is. We sluiten dus ook niet uit dat e.e.a. op termijn nog leidt tot bijstelling van ons beleid. Wij willen echter nu niet stilstaan en gaan derhalve door met beleidsontwikkeling in Helmond. Wij achten het allereerst van belang om zelf een standpunt in te nemen. Regionale ontwikkelingen die op ons pad komen zullen we uiteraard op hun merites beoordelen.

Cijfers over het gebruik in Helmond en de regio Peelland

Bij het maken van een keuze voor het gewenste aantal coffeeshops, is het noodzakelijk om iets meer te weten over de omvang van het gebruik. Daartoe zijn de GGD en Novadic gevraagd om beschikbare informatie te verstrekken. We hebben de nodige informatie ontvangen. Zie voor meer informatie bijlage 2. Daarbij moeten we ons realiseren dat deze cijfers een indicatie zijn.

Op basis van deze informatie schatten we dat het aantal softdruggebruikers bij de 12-18 jarigen in Helmond op ongeveer 600 ligt en in de Peellandgemeenten op ongeveer 800 (samen 1400).

Op basis van de informatie schatten we dat het aantal softdruggebruikers bij de 19-64 jarigen in Helmond op ongeveer 2200 ligt en in de Peellandgemeenten op ongeveer 2400 (samen 4600).

Een schatting voor het totaal aantal softdruggebruikers komt dan voor Helmond op $2200 + 600 = 2800$ personen en voor de Peellandgemeenten op $2400 + 800 = 3200$ personen. Kijken we naar de totale regio dan komen we uit op 6000 ($2800 + 3200$).

Hoe komen gebruikers aan softdrugs?

‘Vanuit de doelgroep (jongeren 12-24 jaar) krijgt het veldwerk van Novadic-Kentron signalen dat zij vrijwel niet naar de coffeeshop in Helmond gaan om hun cannabis te kopen, zij zullen hiervoor eerder naar coffeeshops in Eindhoven gaan of hun cannabis in het illegale circuit kopen. Dit wordt ook voor de oudere doelgroep bevestigd door o.a. bemoeizorg van Novadic-Kentron.

Minderjarige jeugd laat anderen wiet voor hen mee nemen of koopt in het illegale (straat)circuit.

Cijfers zijn hier niet over bekend. Er zijn ook geen cijfers bekend over de bezoekers van de Helmondse coffeeshop.’

(Bron: Novadic-Kentron 2011)

Mededeling van de exploitant over de omvang van de clientèle

De huidige exploitant van de Wolfstraat meldt ± 4000 bezoekers te hebben. Een grote meerderheid komt maar af en toe (maximaal 1 keer per week, maar vaak minder). Dagelijkse gebruikers zijn er heel weinig, maar de exploitant kan geen schatting geven. Voorts schat hij dat de clientèle voor het merendeel ($\pm 70\%$) uit Helmond komt en de rest uit de omliggende gemeente; er is volgens zijn zeggen geen sprake van drugstoerisme.

Advies Politie

Als input voor het nieuwe beleid is advies gevraagd aan de politie. Bij schrijven van 22 september 2011 heeft de politie haar standpunt kenbaar gemaakt. Daarnaast heeft de politie een overlastanalyse gemaakt voor de omgeving rondom de bestaande coffeeshop (beide ter inzage). Kort samengevat en deels geciteerd komt het advies op het volgende neer. De politie meldt dat er op dit moment geen sprake is van criminaliteit- of overlaststijging vanwege het feit dat er maar 1 coffeeshop is. Het is wel veel drukker bij Wolfstraat en in de directe omgeving (regelmatig rijen voor de deur en parkeerdruk is toegenomen). Het is niet goed mogelijk een reëel beeld te schetsen van het illegale softdrug verkoopcircuit. Meer dan

de informatie dat er signalen zijn dat een aantal wiettaxi's rondrijdt en er een aantal illegale verkooppunten is in de stad, is er niet.

Over het gewenst aantal coffeeshops zegt de politie het volgende: 'Ten aanzien van het toekomstige aantal coffeeshops in de stad zou het uitgangspunt moeten zijn dat dit aantal wordt afgestemd op de lokale markt, op de lokale vraag en behoefte. Dit sluit dan overigens ook aan op het aankomende nieuwe landelijke beleid in relatie tot de 'pasjesregeling' voor besloten clubs met een maximaal aantal (lokale) leden. Gelet op het hierboven geschetste beeld ten aanzien van de enig overgebleven coffeeshop in de Wolfstraat, in combinatie met de opgedane ervaringen met Carpe Diem gedurende de korte tijd dat die open is geweest, is onze voorlopige conclusie dat er in Helmond een duidelijke markt lijkt te zijn voor meer dan één coffeeshop.'

En verder: 'Als het gaat om het beter kunnen spreiden van bezoekersstromen verdient het aanbeveling om in de toekomst voor meer dan één coffeeshop te kiezen, twee of maximaal drie lijkt daarbij het meest voor de hand te liggen.

In dit verband speelt overigens ook het aankomende nieuwe landelijke beleid in het kader van de 'pasjesregeling' voor besloten clubs met een maximaal aantal leden een rol, in die zin dat het aanbod van potentiële leden in Helmond toch substantieel hoger lijkt te zijn dan het maximale aantal leden dat de minister als uitgangspunt wil nemen voor zijn nieuwe beleid.'

Wel acht men een ruimer zoekgebied voor coffeeshops noodzakelijk. Beperking tot het Centrum was geen succes. En tot slot adviseert men om niet slechts enkele locaties (panden) vast te leggen.

Aspecten die van belang zijn bij de afweging van het nieuwe beleid

a. Aspecten die een rol spelen bij de keuze van een maximum (0, 1, 2, meer coffeeshops)

Wij zijn steeds van oordeel geweest dat voor het creëren van een beheersbare situatie, ter beperking van het illegale circuit, het van belang is om 1 of enkele coffeeshops te hebben. Het beleid is er lang op gericht geweest om 1 coffeeshop te hebben. De discussie over uitbreiding is een aantal malen gevoerd. In 2008 was er op inhoudelijke gronden ruim draagvlak voor een 2^e coffeeshop (raadsbesluit 1 juli 2008). We beseffen dat de gebeurtenissen van het afgelopen jaar (zie hiervoor) en de daaraan gepaard gaan de dreiging, mede hun invloed zullen hebben op de discussie die we willen voeren over nieuw te voeren beleid.

Los hiervan zijn er gevolgen vanwege de landelijke keuze om alleen besloten coffeeshops met een 'wietpas' toe te staan en maximaal 2000 leden, m.n. gevolgen voor de werkbaarheid/beheersbaarheid.

De aspecten:

1. het signaal dat afgegeven wordt in een tijd van vergrote aandacht voor de bestrijding van georganiseerde misdaad en handhaving; de voorkeur wordt weliswaar gedoogd (in feite dus illegaal), de achterdeur is verboden (exploitanten zitten dus altijd in of dichtbij het criminele circuit);
2. intenties landelijk beleid, eerder minder dan meer shops en kleinschaligheid; invloed van besloten coffeeshops met een 'wietpas' en 2000 leden;
3. aanzuigende werking op gebruikers softdrugs en soms harddrugs waardoor mogelijk overlast ontstaat;
4. beheersbaarheid; voorkomen/beperken van (uitdijend) illegaal circuit, kanalisering vraag en aanbod en dus reductie problemen (w.o. overlast) in de stad;
5. discussie/commotie over nieuwe locatie(s) waardoor druk kan ontstaan op de besluitvorming en juridische procedures worden opgestart;
6. controleerbaarheid op bestuursrechtelijke (vergunning) en strafrechtelijke (AHOJG) voorschriften;

7. zicht op de doelgroep/clientèle; met bezoekers van de coffeeshop kan – b.v. in het kader van voorlichting - eenvoudig in contact worden getreden;
8. zicht op de exploitanten, leidinggevend (antecedententoets; BIBOB);
9. grootstedelijke regionale functie vervullen; de regiogemeenten hanteren een 0-optie;
10. veel in den lande genoemde norm van 1 coffeeshop op 15.000 - 25.000 inwoners;
11. monopolie positie van de exploitant aan de Wolfstraat;
12. verdeling verkoop over meer plekken waardoor de drukte (eventueel overlast) verdeeld wordt;
13. rechtszekerheid exploitant Wolfstraat;
14. voor zover dat te bepalen is, de actuele dreiging blijkend uit een recente dreigingsanalyse.

b. Welke criteria voor locaties kunnen we hanteren

Ten behoeve van het nieuw te formuleren beleid heeft de gemeenteraad in 2008 criteria vastgesteld waaraan locaties getoetst moesten worden. Uiteraard zal t.a.v. nieuwe locaties zeer zorgvuldig moeten worden gekeken of een locatie geschikt is voor een coffeeshop. Niet ieder pand c.q. iedere omgeving leent zich daarvoor. Op voorhand lijkt het dan ook goed om t.a.v. de geschiktheid van een locatie criteria te formuleren. Dat geldt ook indien voor een maximum van 1 coffeeshop wordt gekozen. Immers het is niet uitgesloten dat op enig moment een andere locatie in beeld komt.

De volgende criteria zijn in 2008 door de raad benoemd:

Wettelijke criteria:

1. Passend in justitieel gedoogbeleid (zie ook bij Wettelijk kaders). Een coffeeshop moet een horeca-inrichting zijn waarin geen alcohol wordt geschonken. Een winkel, noch een loket is mogelijk. Uiteraard zijn de AHOJ-G richtlijnen van toepassing. Deze hebben echter geen betrekking op de vestiging, maar op de wijze van exploitatie. Ook de voorschriften die de gemeente aan een vergunning verbindt betreffen de wijze van exploiteren;
2. Relatie naar bestemmingsplan. Zoals hierboven aangegeven heeft een locatie de bestemming horeca of moet die krijgen. Dat laatste betekent bestuurlijke instemming met wijziging planologisch regime.

Beleidscriteria die meegewogen worden om nadelen te ondervangen:

1. Vanwege de gewenning aan enige drukte (en soms overlast) in een gebied waar bedrijven en/of winkels aanwezig zijn, maar op afstand van horecaconcentraties (zoals Steenweg en Havenplein) vanwege de scheiding van alcoholgebruik en druggebruik die vanwege gezondheidsaspecten noodzakelijk is;
2. Bescherming jeugdigen; een coffeeshop wordt niet gevestigd in de directe nabijheid van middelbare scholen en andere instellingen of voorzieningen waar jeugdigen vanaf 12 jaar samenkomen c.q. op die samenkomst van jeugdigen zijn gericht en de gebruikelijke aanlooproutes daar naartoe;
3. Beteugeling overlast; bij de beoogde coffeeshop dient voldoende parkeerruimte voor auto's en stallingruimte voor fietsers en bromfietzers aanwezig te zijn; het pand moet een logische, adequate ontsluiting hebben (goed bereikbaar; verkeer moet kunnen doorstromen); gelet hierop is het voetgangersgebied geen optie, maar de omgeving van ontsluitingswegen en het station weer wel; laden en lossen moet mogelijk zijn;
4. Spreiding coffeshops om overlast door concentratie te voorkomen (speelt geen rol bij de keuze voor 1 coffeeshop);
5. Sociale controle en ook controle door de overheid, gemeente en politie; binnen de bebouwde kom en niet op verlaten plekken; het pand moet goed zichtbaar zijn vanaf de openbare weg; de omgeving van de locatie leent zich niet voor het rondhangen van jongeren; het pand heeft een open en transparant uiterlijk, waardoor zicht van buiten naar

binnen mogelijk is; er is gedurende de openingstijden van de coffeeshop voldoende (verkeers-)drukke rondom het pand.

In 2008 hebben wij en vervolgens de burgemeester in zijn beleidsregel op basis van het raadsbesluit bepaald dat de locatie in of rond het Centrum zou moeten komen. Gelet of de beperkte mogelijkheden die zich doordoor feitelijk voordeden, is het de vraag of we dat criterium nu ook op moeten nemen.

c. Kiezen voor alleen het vaststellen van criteria; of aanwijzing van panden, locaties of gebieden

We kunnen bovenop de hierboven onder b. genoemde criteria nog meer specificeren door panden of locaties of gebieden aan te wijzen. Hierdoor wordt de zoekruimte beperkt, maar ligt wel concreter vast waar we coffeeshops willen toestaan.

Het in 2008 vastgestelde beleid had de ruimte gereduceerd tot 3 panden. Dat leidde tot nogal wat druk op eigenaren en exploitanten van die panden. Er waren n.l. veel gegadigden. Het leverde wel rust op toen de pandeigenaren zich hadden gebonden aan een exploitant. Er behoefde ook maar een beperkt aantal potentiële exploitanten getoetst te worden. Juridisch lag vast dat alleen in de vastgelegde panden een coffeeshop kon komen.

De gemeente kiest een terughoudende rol bij de uitvoering

Er is tot op heden steeds voor een terughoudende rol van de gemeente gekozen. De gemeente bepaalde het beleid (zoals maximumstelsel, criteria, locaties, procedure) en besliste t.a.v. vergunningaanvragen. Wij gingen niet op zoek naar exploitanten en hadden een beperkte rol bij het beschikbaar krijgen van panden. We bemoeiden ons niet met de relatie exploitant – verhuurder/eigenaar pand en ook niet met de financiering. Wij stelden enkel voorwaarden middels onze vergunning en screenden exploitanten en hun zakelijke relaties (toets integriteit, antecedenten, overlast).

Vaststaand feit is dat de achterdeur illegaal (crimineel) is. Betrokkenen hebben te maken met de situatie dat zij zich in 2 werelden moeten begeven. Voor de overheid geldt dit niet en is een terughoudende rol voor de hand liggend vanuit de formele en materiële kaders (beleid, vergunningverlening, handhaving) die zij moet hanteren. De ruimte voor meer betrokkenheid is gelegen binnen die kaders van bestuurlijke bevoegdheden en met name waar het betreft criteria die gehanteerd worden (b.v. al dan niet in het Centrum).

Een terugkerend probleem voor een potentiële exploitant is dat de verkoopprijs van een pand dat coffeeshop kan worden fors wordt opgedreven. Dat maakt voor een exploitant de financiering uitermate moeilijk, waardoor mogelijk risico's worden gelopen. Dat betekent ook dat het proces om te komen tot uitbreiding van coffeeshops erg lang duurt, immers een exploitant kan pas een vergunningaanvraag indienen als hij over een pand beschikt. Toch willen we hier geen invloed op uitoefenen. Randvoorwaarde is dat we ons nooit in het criminele milieu willen mengen, noch de schijn willen wekken dat daarvan sprake is.

Locatie Wolfstraat

Zoals eerder vermeld komt de thans bestaande, gedoogde coffeeshop aan de Wolfstraat 124 vanwege de intrekking van het maximumbeleid op dit moment overgangsrechtelijke bescherming toe. Enkel de huidige exploitant kan – en alleen op de locatie Wolfstraat - de gedoogde verkoop van softdrugs vanuit de coffeeshop voortzetten.

De locatie Wolfstraat wordt inmiddels meer dan 10 jaar gedoogd. In het verleden is de locatie dus uitdrukkelijk akkoord bevonden. De huidige exploitant heeft een (persoonsgebonden) exploitatievergunning.

In 2008 hebben we besloten dat deze coffeeshop bij wijze van overgangsrecht wordt toegestaan. Zou de exploitant van de Wolfstraat de exploitatie op een andere locatie hebben

willen voortzetten, dan zou die nieuwe locatie wel moeten voldoen aan de toen vastgestelde criteria.

De vraag is of we nu wederom kiezen voor een dergelijk overgangsregime. Hoewel het gelet op de rechtszekerheid niet goed mogelijk is de bestaande locatie zondermeer te sluiten op basis van nieuwe criteria of een nieuw maximumstelsel, ook als gekozen wordt voor een 0-beleid, willen we toch dat deze coffeeshop aan het nieuwe te formuleren beleid gaat worden getoetst. Door aanscherping van het rijksbeleid, achten we het wenselijk dat coffeeshops ook onverkort gaan voldoen aan het nieuwe gemeentelijke beleid dat we vaststellen. Mocht de locatie aan de Wolfstraat niet voldoen aan het nieuwe beleid dan zal vanwege de principes van rechtszekerheid en behoorlijk bestuur wel een overgangsregeling moeten worden bepaald.

Indien op basis van het nieuwe gemeentelijke beleid de coffeeshop aan de Wolfstraat moet sluiten (b.v. i.v.m. een 0-beleid) of moet verhuizen (i.v.m. b.v. nieuwe criteria) dat zoeken we voor het bepalen van de overgangstermijn, aansluiting bij het nieuwe rijksbeleid (zie hiervoor). De exploitant geven we tot 1 januari 2014 de gelegenheid de exploitatie te stoppen c.q. te verhuizen.

I.v.m. het nieuwe rijksbeleid zij vermeld dat de coffeeshop ± 200 meter af ligt van de middelbare school aan de Hurksestraat. Aangezien het rijksbeleid uitgaat van een afstand van 350 meter (loopafstand tussen voordeur coffeeshop en poort van de school) kan vanaf 1 januari 2014 deze coffeeshop niet meer geëxploiteerd worden. De exploitant heeft dus 2 jaar de tijd om een andere locatie te zoeken. De school gaat weliswaar op termijn verhuizen, maar de planning (met ingang van schooljaar 2013/2014) wordt wellicht niet gehaald. Als de school niet is verhuisd voordat de 350 meter eis in werking treedt, dan zal de coffeeshop de exploitatie moeten stoppen. Eventuele tijdige verhuizing vinden we ook hierbij de verantwoordelijkheid van de ondernemer.

Los hiervan achten wij het wenselijk dat op termijn de coffeeshop verhuist vanwege de stadsvernieuwing/renovatie van Binnenstad oost.

Voorlichting/preventie

Wij hebben bij de uitvoering van ons coffeeshopbeleid steeds de nodige aandacht gehad voor gezondheidsaspecten. We vinden het van belang om een ontmoedigingsbeleid te voeren, m.n. gericht op jeugdigen. Dat heeft m.n. geresulteerd in voorschriften aan de vergunning gericht op preventie en voorlichting. Voor meer informatie over die voorschriften zie bijlage 3.

Wij spreken de komende maanden met de G.G.D. en Novadic-Kentron af welke extra voorlichtings- of preventieactiviteiten van de instellingen nodig zijn, bovenop de reeds in de vergunning opgenomen voorschriften gericht op preventie en voorlichting.

Het bijeffect van ontmoediging en dus afname van het gebruik is dat de aanbodkant kleiner kan worden, m.a.w. de markt voor coffeeshops kleiner kan worden. Wij zullen de cijfers t.a.v. het lokaal en regionaal gebruik blijven volgen.

II BELEIDSDEEL: EEN AANTAL OPTIES VOOR TE VOEREN BELEID

Wij hebben nog niet de exacte richting bepaald inzake het beleid dat we wensen te voeren. Wat we in dit deel van de notitie doen is een aantal opties beschrijven, waarbij we per optie ook kanttekeningen maken. Wij hebben opties t.a.v. het te hanteren maximum en de criteria geformuleerd. Voor de afweging spelen de aspecten uit de paragraaf 'Aspecten die van belang zijn bij de afweging van het nieuwe beleid' een belangrijke rol.

We leggen wel een aantal voorgenomen besluiten voor, maar stellen ons voor dat wij in de discussie met de gemeenteraad bezien of dat de juiste zijn. Met name ten aanzien van het te hanteren maximum hebben wij nog geen concrete keuze gemaakt en willen we graag

vernemen waarvoor het meeste draagvlak bestaat. Vervolgens zullen wij ons nader beraden en met een uitgewerkt voorstel naar de raad toekomen.

Welk maximum t.a.v. het aantal coffeeshops hanteren we

Wij hebben reeds een aantal afwegingen gemaakt en conclusies getrokken. Zo hebben we er niet voor gekozen om een maximumbeleid te voeren op basis van de veel genoemde norm van 1 coffeeshop op 15.000 - 25.000 inwoners. Zowel lokaal gezien, maar m.n. regionaal gezien zouden we dan uitkomen op een enorm aantal coffeeshops. We verwachten hiervoor geen politiek draagvlak. Dergelijke opties getuigen niet van veel realiteitszin: zij leiden ongetwijfeld tot veel commotie in en buiten de stad, zijn niet te verantwoorden in relatie tot de vergrote aandacht voor de bestrijding van georganiseerde misdaad, schaden het beeld van de stad en leiden tot veel uitvoeringsproblemen. Zie voor deze opties bijlage 4.

Wij hebben gekeken naar een 4-tal opties: nul, één, twee en meer dan 2 coffeeshop(s).

1. nul coffeeshops: stoppen met het gedoogbeleid:

Op dit moment is er veel aandacht, m.n. in zuid Nederland, voor de bestrijding van georganiseerde misdaad, met name van de illegale hennepeteelt en –handel. De voorkeur van een coffeeshop wordt weliswaar gedoogd, maar de achterdeur is en blijft verboden. Experimenten met legale hennepeteelt worden door het rijk niet toegestaan. Exploitanten zitten dus altijd in of dichtbij het criminele circuit. Mogelijk is er draagvlak voor een rigoureuze beleidswijziging door het kiezen van een nul-optie en sluiting van de bestaande coffeeshop. Daarbij kan meegewogen worden de ervaringen die het afgelopen jaar zijn opgedaan rondom de coffeeshop aan de Noord Koninginnewal. Door dit besluit is er geen enkele gemeente meer in de regio die de behoefte faciliteert. We voldoen niet meer aan de – weliswaar oude – afspraak dat Helmond en Eindhoven gedogen. De verwachting is dat met een nul-beleid de verkoop niet minder wordt, maar wel het illegale circuit in wordt gedwongen (woningen/schuurtjes, koeriers etc.). Het zicht op het gebruik – dat overigens ook nu beperkt is - verdwijnt volledig. Beheersmatig gezien biedt deze optie geen grote voordelen. Hoewel er hiermee geen onzeker traject in gang gezet wordt m.b.t. het toestaan van nieuwe coffeeshops en bijbehorende vergunningprocedure, kan sluiting ook betekenen dat er zich onvoorziene omstandigheden voordoen. Hiermee wordt immers rigoureuze de markt verstoord.

2. één coffeeshop: het maximum aantal coffeeshops afstemmen op het lokale gebruik en op de opgedane ervaringen:

Als uitgangspunt nemen we dat er zo'n 2800 Helmondse inwoners zijn die softdrugs gebruiken. Verder gaan we ervan uit dat we geen rekening houden met gebruikers van 12-18 jaar (zo'n 600). Daarnaast nemen we de signalen mee die Novadic-Kentron heeft gekregen dat veel jeugdige gebruikers niet in Helmond naar de coffeeshop gaan, maar in Eindhoven of in het illegale circuit kopen. Het rijksbeleid gaat leiden tot een maximum aantal leden per coffeeshop, n.l. 2000. Eén coffeeshop zou dan wel eens voldoende kunnen zijn. Ook de opgedane kennis en ervaringen van de afgelopen 2 jaar wegen we mee. We willen niet nogmaals een traject in gang zetten t.b.v. de uitbreiding van het aantal coffeeshops. Ten aanzien van het enkel afstemmen op het lokale gebruik merken we nog op dat er in de regio Peelland enkel in Helmond een coffeeshop is. Bij deze keuze zeggen we dus impliciet dat we niet de behoefte van de hele regio willen faciliteren. Voorts staan we toe dat er een monopoliepositie ontstaat. Op dit moment zijn er geen noemenswaardige problemen in Helmond vanwege het feit dat er maar één coffeeshop is. De politie constateert weliswaar meer drukte van bezoekers en parkeerdruk, maar geen toename van overlastklachten of verhoogd crimineel gedrag dan wel openbare orde problemen in de omgeving. Wel zal zich de situatie weer kunnen voordoen dat indien de ene coffeeshop om welke reden dan ook

sluit/moet sluiten, problemen kunnen ontstaan (dat was mede aanleiding om in 2008 uit te breiden naar twee coffeeshops).

3. twee coffeeshops: het maximum aantal coffeeshops afstemmen op het lokale gebruik en deels op het regionale gebruik:

Als uitgangspunt nemen we dat er zo'n 2800 Helmondse inwoners zijn die softdrugs gebruiken. Op basis van het rijksbeleid dat gaat leiden tot een maximum aantal van 2000 leden per coffeeshop, zouden 2 coffeeshops kunnen worden toegestaan.

Ten aanzien van het enkel afstemmen op het lokale gebruik merken we nog op dat er in de regio Peelland enkel in Helmond een coffeeshop is. Bij deze keuze nemen we voor een deel ook verantwoordelijkheid voor de regio (totaal ± 6000 gebruikers). Of de signalen die Novadic-Kentron heeft gekregen dat veel jeugdige gebruikers niet in Helmond naar de coffeeshop gaan, correct zijn, is niet zo relevant voor deze optie.

Het rijksbeleid betekent bij deze optie dat we 4000 gebruikers faciliteren. Verder is er geen sprake van een monopoliepositie, tenzij dezelfde ondernemer beide shops zou exploiteren. De opgedane kennis en ervaring van de afgelopen tijd betekent niet dat we nu een andere keuze willen maken. Je kunt wel stellen dat er hiermee een enigszins onzeker traject in gang gezet wordt. Er wordt een nieuwe coffeeshop toegestaan met een bijbehorende vergunningprocedure. Voor de dreigings-/risico-inschatting wijzen we op de recente analyse die door de politie gemaakt is. (Op dit moment is er geen informatie bekend dat het voorgenomen beleid of een eventueel genomen besluit t.a.v. de uitbreiding van het aantal coffeeshops zal leiden tot activiteiten vanuit de criminele wereld. Deze situatie kan evenwel veranderen op het moment dat er op grond van een genomen besluit dat er een of meer coffeeshops binnen de gemeente kunnen worden gevestigd en er vergunningen worden verleend.) De kans op overlast-/beheersproblemen is minder als onverhoopt een coffeeshop sluit/moet sluiten. De politie adviseert om 2 of 3 coffeeshops toe te staan.

4. meer dan 2 coffeeshops: het maximum aantal coffeeshops afstemmen op het regionale gebruik:

Als uitgangspunt nemen we dat er zo'n 6000 inwoners uit de regio softdrugs gebruiken. Daarnaast vertalen we de signalen die Novadic-Kentron heeft gekregen - veel jeugdige gebruikers uit de regio gaan niet in Helmond naar de coffeeshop, maar in Eindhoven of kopen in het illegale circuit - niet door naar het regionale gebruik. Op basis van het rijksbeleid dat gaat leiden tot een maximum aantal van 2000 leden per coffeeshop, ligt het dan voor de hand meer dan 2 coffeeshops toe te staan. Deze optie voldoet in ieder geval niet aan de afspraken uit het huidige Helmondse coalitieprogramma, hetgeen betekent dat opnieuw overleg nodig is. Mogelijk leidt deze optie tot commotie in de stad. Deze optie verdraagt zich ook minder goed tot de vergrote aandacht voor de bestrijding van georganiseerde misdaad. Ook schaadt ze mogelijk het beeld van de stad. De uitvoeringsproblematiek is groter dan bij nul, één of twee shops.

Er is geen sprake van een monopoliepositie, tenzij dezelfde ondernemer alle shops zou exploiteren. De opgedane kennis en ervaring van de afgelopen tijd betekent in dit geval dus niet dat we geen extra coffeeshops meer willen toestaan. Voor de dreigings-/risico-inschatting wijzen we op de recente analyse die door de politie gemaakt is. De kans op problemen als onverhoopt een coffeeshop sluit/moet sluiten, is naar verwachting een stuk minder. De politie adviseert om 2 of 3 coffeeshops toe te staan.

Alles afwegende, de aspecten uit de paragraaf 'Aspecten die van belang zijn bij de afweging van het nieuwe beleid' en de door ons gemaakte kanttekeningen, komen wij tot de conclusie dat de nul-optie en de optie met meer dan 2 coffeeshops, erg veel nadelen hebben. Wij leggen ze evenwel toch aan u voor, zodat u maximaal uw inbreng kunt hebben in de discussie over het nieuw te voeren beleid.

Welke criteria voor de beoordeling van locaties hanteren we

1. de door de gemeenteraad in 2008 vastgestelde criteria blijven we hanteren
Die criteria (zie hierboven ‘ Welke criteria voor locaties kunnen we hanteren’) zijn nog actueel en adequaat. Ze bieden ook de nodige ruimte om een locatie te zoeken. Er is geen beperking tot een deel van de stad. De ervaring van de afgelopen 2 jaren leert dat enige ruimte noodzakelijk is.

2. de door de gemeenteraad vastgestelde criteria worden aangescherpt met een zoekgebied in of rond het Centrum

Dit is een optimalisering van het criterium dat vanwege de gewenning aan enige drukte (en soms overlast) een coffeeshop zou moeten komen in een gebied waar bedrijven en/of winkels aanwezig zijn. Gelet op de beperkte mogelijkheden die zich doordoor feitelijk voordeden, veroorzaakte dit criterium tot nogal wat druk op eigenaren en exploitanten van de toen aangewezen panden door de vele gegadigden.

3. alleen wettelijke criteria worden gehanteerd

Dit komt erop neer dat er enorm veel zoekruimte ontstaat. Een locatie moet voldoen aan het bestemmingsplan. De locatie heeft de bestemming horeca of moet de bestemming horeca krijgen. Het laatste betekent ook de bereidheid om het planologisch regime aan te passen. Verder moet worden voldaan aan het criterium 350 meter loopafstand tussen middelbare school en coffeeshop. Uiteraard zijn ook de justitiële gedoogcriteria van toepassing (AHOJ-G). Met deze optie heeft u weinig handvatten om een locatie te beoordelen.

Alles afwegende, de aspecten uit de paragraaf ‘Aspecten die van belang zijn bij de afweging van het nieuwe beleid’ en de door ons gemaakte kanttekeningen, komen wij tot de conclusie dat we in ieder geval de eerder door ons gekozen aanscherping om alleen coffeeshops in het Centrum en de omgeving daarvan toe te staan, willen loslaten. Het enkel toepassen van wettelijke criteria geeft te weinig handvatten om een locatie te beoordelen. Aan de raad leggen we voor of ze het daarmee eens is en of de criteria die door de raad vastgesteld zijn in 2008 voldoende zijn of aanvulling behoeven.

Kiezen voor alleen het vaststellen van criteria; of aanwijzing van panden, locaties of gebieden

1. de door de gemeenteraad in 2008 vastgestelde criteria (eventueel aangescherpt met een zoekgebied in of rond het Centrum – zie hiervoor), worden nog meer gespecificeerd door panden of locaties of gebieden aan te wijzen

Hierdoor wordt de zoekruimte beperkt, maar ligt wel concreter vast waar we coffeeshops willen. Het in 2008 vastgestelde beleid had de ruimte gereduceerd tot 3 panden. Dat leidde tot nogal wat druk op eigenaren en exploitanten van die panden.

2. de door de gemeenteraad in 2008 vastgestelde criteria (eventueel aangescherpt met een zoekgebied in of rond het Centrum- zie hiervoor), worden niet nog meer gespecificeerd

Het zoekgebied wordt hierdoor niet extra beperkt. Gezien de opgedane ervaringen is het wellicht goed om de nodige zoekruimte te behouden.

Alles afwegende, de aspecten uit de paragraaf 'Aspecten die van belang zijn bij de afweging van het nieuwe beleid' en de door ons gemaakte kanttekeningen, komen wij tot de conclusie dat het mede gelet ook op de opgedane ervaringen, nodig is om zoekruimte te behouden. Anderzijds betekent concretisering wel dat vastligt waar coffeeshops kunnen worden toegelaten. We willen bij de verdere uitwerking van het beleid in een beleidsregel, nader afwegen of we naast de criteria ook kiezen voor het concreet aanwijzen van panden, locaties of gebieden.

III SLOTDEEL

Besluitvorming driehoeksoverleg

In de Aanwijzing Opiumwet is opgenomen dat in het lokale driehoeksoverleg kan worden afgesproken dat in een gemeente coffeeshops worden gedoogd, waarbij regulering plaatsvindt door middel van een exploitatievergunning voor een "droge" horecaonderneming. Het nieuwe beleid zal dan ook aan het driehoeksoverleg worden voorgelegd.

In de lokale driehoek worden verder afspraken gemaakt over een geïntegreerde en complementaire inzet van het strafrechtelijke en bestuursrechtelijke instrumentarium. M.a.w. naast het vastleggen van coffeeshopbeleid dient er ook handhavingsbeleid te worden geformuleerd en zal daarvoor de nodige capaciteit moeten worden vrijgemaakt. Nieuw beleid zal gehandhaafd moeten kunnen worden, zowel bestuursrechtelijk, als strafrechtelijk. Nieuw beleid zal altijd zijn weerslag hebben op de benodigde inzet van capaciteit. Om een voorbeeld te noemen, met weinig of geen coffeeshops zal er mogelijk meer illegale activiteit ontstaan (drugsrunners, schuurtjes etc.). Met veel coffeeshops moet er meer tijd in het controleren van de coffeeshops gestoken worden, maar is de handel wel beter gekanaliseerd dan in een volledig illegaal circuit. Een adequate handhaving levert een bijdrage aan de ontmoediging van het gebruik. Dat vinden we m.n. van belang ten aanzien van onze jeugdigen.

In het driehoeksoverleg stellen we de voor handhaving benodigde inzet van capaciteit vast die voor de uitvoering van het beleid nodig is.

De minister heeft overigens aangegeven dat indien aanvullende capaciteit nodig is, hij zorgt dat die beschikbaar komt.

Zorgvuldige besluitvorming

Wij zijn ons bewust van de grote zorgvuldigheid die nodig is. De ervaring van de afgelopen tijd leert ons dat je echter niet op alles voorbereid kunt zijn en er zich onverwachte ontwikkelingen kunnen voordoen. Wij benadrukken dat, omdat we ons terdege realiseren dat we een onzeker proces in gaan. Hoe goed we ook het traject aan de voordeur proberen te regelen, de invloed van/aan de achterdeur blijft en die valt niet goed te voorspellen of te beïnvloeden. Wel hebben we OM/politie om een actuele dreigings/-risicoanalyse gevraagd om een beeld te krijgen van mogelijke bedreiging of intimidatie op het moment dat er nieuw beleid is en er een of meer coffeeshops bijkomen. Uit die analyse blijkt dat er op dit moment geen informatie bekend is dat het voorgenomen beleid of een eventueel genomen besluit t.a.v. de uitbreiding van het aantal coffeeshops zal leiden tot activiteiten vanuit de criminele wereld. Deze situatie kan evenwel veranderen op het moment dat er op grond van een genomen besluit dat er een of meer coffeeshops binnen de gemeente kunnen worden gevestigd en er vergunningen worden verleend. Op dat moment zal er opnieuw informatie moeten worden verzameld. Gelet hierop zullen we in die situatie periodiek (maandelijks) een nieuwe analyse vragen.

Wij zullen de gemeenteraad tussentijds bij relevante stappen en/of ontwikkelingen informeren, zodat de raad de vinger aan de pols kan houden.

Vervolg (na het raadsbesluit)

Nadat de raad de uitwerking van het te voeren beleid gefiatteerd heeft zal de burgemeester als bevoegd bestuursorgaan, gehoord het college van burgemeester en wethouders, op basis van de besluitvorming een nieuwe beleidsregel formuleren op basis waarvan concrete verzoeken beoordeeld kunnen worden.

Na het vaststellen en inwerkingtreden van de beleidsregel volgt het implementatietraject. Afhankelijk van het beleid, met name afhankelijk van criteria en de wens om eventueel locaties/gebieden aan te wijzen, kan pas een procedure opgesteld worden voor de verdere uitvoering (zoektocht panden, aanwijzing gebieden, procedure vergunningaanvragen). Wij zullen de raad tussentijds steeds op de hoogte houden.

Annex zal het Handhavingsprotocol coffeeshops – in samenwerking met de Taskforce gemeenten - worden aangepast aan het nieuwe beleid.

B&V/BJZ/PL

De AHOJ-G richtlijnen houden in:

A - geen Affichering d.w.z. geen reclame anders dan een summiere aanduiding op het betreffende pand

H - geen Harddrugs d.w.z. geen verkoop of voor handen hebben van harddrugs

O- geen Overlast d.w.z. de exploitatie mag niet leiden tot overlast in de omgeving van de coffeeshop

J geen verkoop aan Jeugdigen d.w.z. jongeren < 18 jaar

G geen verkoop van een grotere Gebruikshoeveelheid dan 5 gram per persoon (met een maximum voorraad van 500 gram) .

Volgens deze richtlijnen moet onder het begrip "coffeeshop" worden verstaan een alcoholvrije horecagelegenheid waar handel in en gebruik van softdrugs plaatsvindt .

Onder bovenstaande voorwaarden zal in beginsel tegen coffeeshops die op grond van

afspraken in het lokale driehoeksoverleg worden gedoogd, niet strafrechtelijk worden

opgetreden. De afspraak in het driehoeksoverleg is nodig om enerzijds te kunnen gedogen

(er wordt niet strafrechtelijk opgetreden) en anderzijds om de burgemeester in de

gelegenheid te stellen bestuursrechtelijk coffeeshops toe te staan.

Vanuit een oogpunt van beheersbaarheid en controleerbaarheid is bepaald dat nadrukkelijk niet gedoogd wordt: verkoop van softdrugs in bijvoorbeeld cafés, winkels of afhaalcentra, via een koeriers- of taxibedrijf, een 06-nummer, postorderbedrijf of anderszins.

Uitgangspunt van het rijksbeleid is het onderscheid dat in de Opiumwet is gemaakt tussen verdovende middelen met een onaanvaardbaar risico voor de volksgezondheid (harddrugs) en andere middelen (softdrugs). De wetgever heeft dat onderscheid gemaakt met het oog op de gebruiksrisico's van de onderscheiden drugs en om een duidelijke scheiding tussen beide markten aan te brengen. Op lijst I van de Opiumwet staan middelen met een onaanvaardbaar risico voor de gezondheid, de harddrugs. Op lijst II staan de softdrugs waaronder cannabis. Voor cannabis worden op grond van het gedoogbeleid speciale verkooppunten in de vorm van coffeeshops gedoogd. De achterliggende gedachte hiervan is te voorkomen dat de cannabisgebruiker in aanraking komt met drugs met een groter gezondheidsrisico (harddrugs).

BIJLAGE 2

Informatie over het gebruik in Helmond en de regio Peelland

Het softdruggebruik van 12-18 jarigen in de regio Helmond in 2007

De GGD heeft in 2007 een jeugdmonitor uitgevoerd (12-18 jaar) waarbij zij hebben gevraagd naar het cannabisgebruik van de jongeren de laatste 4 weken voor het onderzoek. Hieruit kwamen de volgende cijfers naar voren:

	4 wk
Helmond	4%
Someren	3%
Asten	7%
Deurne	3%
Gemert/ Bakel	2%
Laarbeek	4%

(Bron: Brabantse jeugdmonitor 12 t/m 18 jaar)

Indien het percentage softdruggebruikers bij de 12-18 jarigen wordt vertaald naar absolute aantallen gaat het om ongeveer 300 jongeren in Helmond en ongeveer 400 jongeren in de Peelgemeenten. In totaal gaat het dus om ongeveer 700 gebruikers in de laatste 4 weken. Die cijfers gebruiken we om een totaalbeeld te krijgen, zie hieronder.

Het softdruggebruik in de regio Helmond bij 19-64 jarigen in 2009

In 2009 gebruikte in de laatste 4 weken voor het onderzoek 3% van de Helmondse bevolking (van 19-64 jaar) softdrugs. Voor de regio golden de volgende percentages: Astén 2%, Deurne 2%, Gemert-Bakel 0,2%, Laarbeek 2% en Someren 0,4%. Als deze cijfers worden vertaald naar absolute aantallen gaat het in Helmond om ongeveer 1650 en in de regio Peelland om ongeveer 900 gebruikers. In totaal dus ongeveer 2550 gebruikers bij de 19-64 jarigen in de laatste 4 weken.

(Bron: cijfers uit de GGD monitor (leeftijd 19-64 jarigen) die in 2009 is uitgevoerd.)

Schatting van het recente softdruggebruik in het laatste jaar voorafgaand aan het onderzoek (12-64 jaar)

Op basis van de gegevens uit de jeugdmonitor 2007 en de volwassenenmonitor 2009 kan een schatting worden gemaakt van het totaal aantal softdruggebruikers in Helmond en de Peelland regio in de laatste 4 weken voor het onderzoek. Voor Helmond betreft dit 1650 + 300 = 1950 gebruikers. Voor de Peelgemeenten betreft dit 900 + 400 = 1300 gebruikers. Voor de totale regio Helmond/Peelland kan worden uitgegaan van 1950 + 1300 is ongeveer 3250 gebruikers in de laatste 4 weken.

Bovenstaand is een schatting van het aantal inwoners van Helmond en de Peelland regio die in de vier weken voorafgaande aan het onderzoek softdrugs hebben gebruikt.

Het totaal aantal softdruggebruikers ligt hoger. Een indicator hiervoor het is gebruik in een heel jaar voorafgaande aan het onderzoek.

In de volwassenenmonitor 2009 van de GGD bedraagt het percentage Helmonders dat in het jaar voorafgaande aan het onderzoek heeft gebruikt 4% (ongeveer 2200 personen). In Laarbeek en Somers bedroeg het gebruik 2% en in de overige Peellandgemeenten 4%. In absolute aantallen gaat het om ongeveer 2400 gebruikers in deze gemeenten. Samen met Helmond kunnen 4600 volwassenen tot de softdruggebruikers worden gerekend.

Bij de 12-18 jarigen is niet gevraagd naar het gebruik van softdrugs in het jaar voorafgaande aan het onderzoek. In het Peilstationsonderzoek van het Trimbos-instituut (Nationale drugsmonitor, Jaarbericht 2009) kan worden afgeleid dat bij de 12-18 jarigen het 'oort gebruik' een factor 2 hoger is dan het 'recente gebruik' (300 resp. 400).

Op basis van deze gegevens kan geschat worden dat het aantal softdruggebruikers bij de 12-18 jarigen in Helmond op ongeveer 600 ligt en in de Peellandgemeenten op ongeveer 800 (samen 1400). Een schatting voor het totaal aantal softdruggebruikers is voor Helmond $2200 + 600 = 2800$ personen en voor de Peellandgemeenten $2400 + 800 = 3200$ personen.

Rekeninghoudend met het feit dat het deels schattingen betreft is de conclusie op basis van het vorengaande dat er ± 2800 gebruikers (12-64 jaar) zijn in Helmond. Kijken we naar de totale regio dan komen we uit op 6000 ($2800 + 3200$).

BIJLAGE 3 Voorlichting- en preventievoorschriften in de exploitatievergunning

In de exploitatievergunning is een aantal voorschriften opgenomen gericht op preventie en voorlichting. We noemen de volgende:

1. Bij de ingang van de inrichting én in de inrichting zelf geeft u duidelijk leesbaar en zichtbaar aan welke leeftijdsgrenzen gelden.
2. In de inrichting bevinden zich géén personen jonger dan 18 jaar. Bij de ingang van de inrichting controleert u op de leeftijd van de bezoekers van uw inrichting.
3. De inrichting mag van maandag tot en met vrijdag enkel tussen 16.00 uur en 23.00 uur voor het publiek geopend zijn en op zaterdag en zondag tussen 14.00 uur en 23.00 uur. Besloten bijeenkomsten zijn niet toegestaan.
4. Bij de ingang van de inrichting en in de inrichting zelf geeft u duidelijk leesbaar en zichtbaar aan welke sluitingstijden gelden
5. Ten behoeve van personen die de inrichting bezoeken is steeds informatie aanwezig en wordt op verzoek informatie verstrekt over het gebruik en de werking van henneproducten.
6. Er wordt medewerking verleend aan door de gemeente georganiseerde of door de gemeente ondersteunende preventieve activiteiten op het gebied van het drugsgebruik. In ieder geval volgt het personeel dat werkzaam is in de inrichting de cursus "Goed gastheerschap in de coffeeshop" van Novadic-Kentron. Aan bezoeken van medewerkers van Novadic-Kentron aan uw inrichting wordt alle medewerking verleend.
7. Het is niet toegestaan alcoholhoudende drank te verstrekken dan wel aanwezig c.q. voorradig te hebben. Het is niet toegestaan hard-, eco- en/of smartdrugs te verstrekken dan wel aanwezig c.q. voorradig te hebben. Bezoekers aan uw inrichting worden gecontroleerd op het bezit hiervan.
8. De inrichting wordt zodanig ingericht dat er naar buiten toe een open en transparant uiterlijk ontstaat met zicht van buiten naar binnen.
9. In voorkomende gevallen doet u melding bij de politie van eventuele handel in (soft-)drugs in de directe omgeving van de inrichting.
10. Indien er aanleiding is te veronderstellen dat bij u te kopen drugs doorverkocht gaan worden aan minderjarigen, gaat u niet tot verkoop over.

BIJLAGE 4

Niet voor de handliggende opties t.a.v. aantal coffeeshops

1. het maximum aantal coffeeshops afstemmen op het criterium 1 coffeeshop op 15.000 - 25.000 inwoners, waarbij we enkel kijken naar Helmond: minimaal 3 à 5 coffeeshops

Uitgangspunt is ± 88000 inwoners. We denken dat er met 3 coffeeshops in meer dan ruime mate wordt voldaan aan het lokale gebruik (2800 inwoners), als we het gebruik afzetten tegen het rijksbeleid dat er een maximum aantal leden per coffeeshop wordt vastgesteld. Uitgaande van 2000 leden lijkt 2 coffeeshops meer dan voldoende. De optie voldoet in ieder geval niet aan de afspraken uit het huidige Helmondse coalitieprogramma, hetgeen betekent dat opnieuw overleg nodig is.

2. het maximum aantal coffeeshops afstemmen op het criterium 1 coffeeshop op 15.000 - 25.000 inwoners, waarbij we ook kijken naar de regio: minimaal 8 à 13 coffeeshops

Uitgangspunt is ruim 200.000 inwoners. Er komen meer veel meer coffeeshops dan je basis van het gebruik (regionaal 6000 inwoners) nodig hebt, althans als je uitgaat van het rijksbeleid met een maximum aantal leden per coffeeshop (2000). Uitgaande van 2000 leden lijkt 3 coffeeshops al voldoende. De optie voldoet in ieder geval niet aan de afspraken uit het huidige Helmondse coalitieprogramma, hetgeen betekent dat opnieuw overleg nodig is. De optie getuigt ook niet van veel realiteitszin: zij leidt ongetwijfeld tot veel commotie in en buiten de stad, is niet te verantwoorden in relatie tot de vergrote aandacht voor de bestrijding van georganiseerde misdaad, schaadt het beeld van de stad en leidt tot veel uitvoeringsproblemen.